

Køje-seng til Løkke

Hvis verden skulle gå atom-amok, skal kongehus og regering i flyverskjul 60 meter nede i en nordjysk bakke. Bog løfter sløret for, hvordan det hemmelige anlæg ser ud.

UNDERGRUNDSLITTERATUR

Poul Holt Pedersen og Karsten Pedersen: Danmarks dybeste hemmelighed. Forlaget Billesø & Baltzer, 176 sider, 198 kr. Har du Pluskort, kan bogen købes med 20 pct. rabat i Politikens Boghal eller via politikken.dk/plus. ♥♥♥♥♥

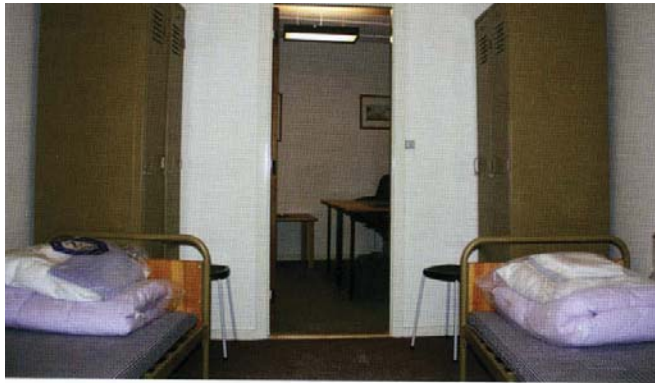
Det kan blive småt for enhver, og det gælder også rigets absolutte elite – i hvert fald hvis Danmark dejligst vang og vænge skulle blive ramt af et atomart ragnarok. I så fald skal statsministeren dele køjeseng med sin departementschef og bad og toilet med de øvrige ministre samt et par hundrede administrative og militære chefer. Kun dronningen og prinsen har hver deres seng og eget bad og toilet – med et forkromet askebæger, som det kendes fra offentlige aftrædelsessteder, nænsomt placeret ved siden af toilet-rulleholderen.

Det hele skal foregå på 50-60 meter under jorden et hemmeligt sted i Rold Skov i Nordjylland – hvis altså det skulle komme så vidt, at Danmark bliver indblandet i en atom-konfrontation.

Det er der måske – og heldigvis – ikke så meget, der tyder på, og det hemmelige logi i den nordjyske undergrund er da også udtænkt og bygget i 60'erne, da man ikke sagde 'hvis' der kommer en tredje verdenskrig, men 'når'.

Dengang var verden af lave. Øst og vest opbyggede atomarsenaler, der kunne tilintetgøre civilisationen op til flere gange, hvis først én af verdens superledere fik nervøse trækninger. Så politikerne herhjemme fandt i 1959 ud af, at landets politiske ledelse skulle sikres en mulighed for at styre nationen længst muligt, hvis først de atomare stridsheste blev sluppet løs og Danmark lammet af krig.

Svaret blev Regeringsanlæg Vest, sjovt nok forkortet Regan Vest, længe før en amerikansk filmskuespiller blev USA's præsident i slutningen af den kolde krig. Regan Vest blev bygget i størst mulig hemmelighed dybt inde i en velegnet kalkbakke i Rold Skov og stod færdigt i 1968. Der blev boret en 300 meter lang gang ind og ned i kalkmassivet, og her blev der sprængt et stort ottal, som derefter blev indrettet i to etager med sove- og møderum til et par hundrede menne-

sker, fælles toiletter, nogle få brusebade og en enkelt vaskemaskine, kommunikationsmidler, kantine, sygeafdeling, egen vandforsyning, nødgeneratorer – alt, hvad der skal til for at overleve under jorden i ... ja, hvor længe varer en atomkrig?

Regan Vest, der siden fik en mindre tvilling i Nordsjælland, består af 5.000 kvadratmeter råderum og 2 kilometer gange. Her skulle regeringen og dens civile og militære rådgivere indkvarteres, og når regentparret, uden gardere og skødehunde, blev inviteret med, skyldes det grundloven. Dronningen skal under-skrive en lov, før den træder i kraft. Og i en nødsituation, som en atomkrig nok kan henregnes til, kan regeringen faktisk

agere uden om Folketinget, hvis medlemmer der ikke er plads til i Regan Vest.

DET BESYNDERLIGE anlæg dybt i Nordjyllands undergrund var i mange år en hemmelighed, selv for størstedelen af lokalbefolkningen, som ikke vidste, hvad det lille almindelige parcelhus inde i skoven egentlig dækkede for, nemlig den kamu-

KONGELIGT. Der er ikke meget Amalienborg over regentparrets indkvarteringsforhold, hvis ragnarok rammer Danmark. Foto fra bogen

flerede nedgang til Regan Vest. Nu har to teknisk interesserede personer fået lov at besøge Regan Vest, hvad der er kommet en lille bog ud af. Tør og formel som bare pokker, men fascinationsgraden er høj, og det forklarer de tre hjerter.

Regan Vest blev holdt ved lige i 30 år, bl.a. blev kommunikationsudstyret skiftet ud flere gange i takt med den teknologiske udvikling. Til gengæld valgte bygherren langtidsholdbare danske møbler og andet indbo, som stadig byder sig til i dybet. Verner Pantone og Arne Jacobsen er blandt bidragyderne. Men der er også blomster og træer af plastik – og hvis anlægget blev taget i brug, kunne personalet sætte et bånd på med fuglefløjt.

Sidst i 90'erne blev Regan Vest lagt i dvale. Efter terrorangrebet i New York for ni år siden blev det kortvarigt støvet af, men kort efter igen lagt tilbage i en tilstand, som betyder, at en atomkrig skal varsles i god tid, hvis landets ledelse skal kunne nå i sikkerhed: Det vil tage et par måneder at gøre Regan Vest operativt.

bo.maltesen@pol.dk

Det læser

Andrea Vagn Jensen

Hvad læser du i øjeblikket?

»Jeg har lige lukket Paul Austers 'Invisible' (da. 'Usynlig', red.). Jeg har læst en del af Auster og er lidt splittet. Nogle gange bliver han for konstrueret, så står jeg af, men i 'Invisible' lykkes han. Klart en af hans bedste bøger. Jeg har med vilje læst den engelske udgave – og læser i det hele taget det meste engelsksprogede litteratur på originalsproget. Jeg er vokset op i flere forskellige lande, så engelsk falder mig nemt, og så kan man jo lige så godt give sig i kast med forfatterens originaltekst. Desuden er de uoversatte bøger for det meste billigere end de danske udgaver.«

Hvad har været din største læseoplevelse det seneste år?

»Jeg var meget fascineret af Murakamis 'Kafka på stranden'. Khaled Hosseinis 'Under en strålende sol' står også tydeligt i min erindring. Hans tidligere bog 'Drageløberen' var for sentimental for min smag, men i 'Under en strålende sol' lægger han nostalgien lidt i baggrunden, og så skriver han bare skide godt. Jeg bliver også nødt til at nævne den australske bankrøver Gregory David Roberts 'Shantaram'. I bogen beskriver han sine ti år i indiske Mumbais underverden, hvor han ender efter at være stukket af fra et Australiens bedst sikrede fængsler. Fantastisk spændende og uhyggelig bog. Jeg læste den på en ferie i Indien, så det var en sjov litterær tilgang til det sted, jeg opholdt mig. Generelt læser jeg udenlandsk litteratur, ligesom jeg primært ser udenlandske film. Ikke for at miskreditere danske fortællinger, men jeg kan godt lide at blive taget ud på en rejse til ukendte egne, når jeg læser. Mødet med det fremmede giver oplevelsen en anden tyngde.«

Hvilken bog har betydet mest for dig?

»Jeg havde en periode sidst i tyverne, hvor jeg ligesom ikke kunne læse bøger mere. Uanset hvilken bog jeg fik fat i, gik der ikke mere end tyve sider, før den blev lagt til side. Jeg blev meget ked af det og urolig for, at jeg havde mistet evnen til at læse. En dag faldt jeg så over Hemingways 'Edens have', og den slugte jeg. Den bragte bøgerne tilbage i mit liv, så den har betydet ufatteligt meget. Jeg tror, det er Hemingways ukomplicerede stil og den nerve, han skriver med, der tiltaler mig. Charles Bukowski kan noget af det samme. Fortællingerne bliver aldrig overkonstruerede og fortænkte. Ikke at jeg kun læser den type litteratur, men det var lige det, der skulle til for at få mig i gang igen.«

Hvilken bog var den første, du læste?

»Jeg må have været et virkelig mærkeligt barn, men som 11-årig læste jeg Dostojevskijs 'Forbrydelse og straf'. Jeg var ekstremt fascineret af det mørke univers, og jeg læste den langsomt og grundigt for at få det hele med. Jeg har ikke genlæst den siden, men jeg føler stadig, den sidder under huden.«

Hvilken bog ville du ønske, du havde læst?

»Der er jeg ikke i tvivl: brugsvejledningen til min pc. Hvis jeg bare havde givet den en smule opmærksomhed, ville mit liv være en del nemmere.«

TOMAS RIIS JENSEN
tomas.c.r.jensen@pol.dk

Arkivfoto: Benjamin Kürstein

45 år. Aktuel som den morderiske mor i Niclas Bendix' modernisering af det græske drama 'Elektra', der i øjeblikket spiller på Edisonscenen på Frederiksberg.